

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 2/2021)

София, 13 януари 2021 г.

Съдържание

1.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	3
1.1	Износ на зърнени и маслодайни култури	3
1.2	Внос на зърнени и маслодайни култури	4
1.3	Внос и износ на плодове и зеленчуци.....	4
2.	Цени	4
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч. текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1. Външна търговия с основни земеделски култури

1.1 Износ на зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Общо за периода от началото на настоящата пазарна година до 10 януари 2021 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени 506,5 хил. тона пшеница (в т. ч. 33 хил. тона през последната седмица), което е с 53,8% по-малко на годишна база. Макар да остава в застой за поредна седмица, експортът на ечемик през порта е с 5,2% над миналогодишния. Все още не са преминавали товари с рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 10.01.2020	29.06.2020 – 10.01.2021	Изменение на годишна база
пшеница	1 097 030	506 462	-53,8%
ечемик	64 570	67 923	5,2%
рапица	128 793	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

По предварителни данни на НСИ (обхващащи цялата търговия със зърнени и маслодайни култури - по морски, речен и сухоземен път), през периода юли – октомври 2020 г. на външните пазари са реализирани общо 1 260,6 хил. тона пшеница, 131,8 хил. тона ечемик и 183,1 хил. тона рапица. Количествата са съответно с 55,5%, 28,9% и 49,9% по-малко спрямо аналогичния период на миналия сезон.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

През изминалата седмица през Пристанище Варна не е отчетен износ на царевица и слънчоглед. При липса на преминали количества и през съответния период на 2020 г., измененията на експорта на годишна база се запазват: намаление с 2,8% за царевицата и увеличение с 15,1% за слънчогледа.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 10.01.2020	31.08.2020 – 10.01.2021	Изменение на годишна база
царевица	311 309	302 700	-2,8%
слънчоглед	31 261	35 980	15,1%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

До момента не е реализиран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

По предварителни данни на НСИ, през първите два месеца на пазарната 2020/21 година (септември и октомври 2020 г.) е налице намаление на износа на царевица и слънчоглед на годишна база, съответно с 12,3%, до 522,9 хил. тона и с 26,6%, до 125,2 хил. тона.

1.2 Внос на зърнени и маслодайни култури

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2020 г. за есенните и м. септември 2020 г. за пролетните култури) през Пристанище Варна са внесени 2,2 хил. тона ечемик, 4,2 хил. тона царевица и 5,6 хил. тона слънчоглед. Все още няма данни за осъществен импорт на пшеница и рапица през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

Според предварителните данни на НСИ, през периода юли – октомври 2020 г. вносът на пшеница спада с 55,8% на годишна база, до 16,5 хил. тона, а този на ечемик – с 67,7%, до 499 тона. Същевременно, доставките на рапица от чужбина нарастват с 18,2%, възлизайки на 18,3 хил. тона.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Вносът на слънчоглед за първите два месеца на пазарната 2020/21 е в размер на 381,2 хил. тона, като надхвърля с 66,1% отчетения за същия период на миналия сезон. Макар и над два пъти повече на годишна база, внесеното количество царевица остава ограничено - 895 тона.

1.3 Внос и износ на плодове и зеленчуци

По предварителни данни на НСИ, през периода януари – октомври 2020 г. в страната са внесени 226,5 хил. тона пресни зеленчуци и 278,9 хил. тона пресни плодове, което е съответно с 2,6% и 0,9% повече в сравнение със същия период на 2019 г.

Лекото увеличение на общия внос на пресни зеленчуци е свързано основно с по-големите доставки на картофи – с 5,3 хил. тона (16%), домати – с 4,8 хил. тона (6,9%) и краставици – с 3,4 хил. тона (20,1%). Същевременно, вносът на лукови зеленчуци спада с 6,3 хил. тона (23,2%).

Около половината от целия внос на пресни плодове за десетте месеца на 2020 г. се формира от цитрусовите плодове и бананите – общо 137,8 хил. тона, което е с 9,3% повече на годишна база. От произведените в страната продукти, значително нарастват доставките на дини – с 6,2 хил. тона (21%), грозде – с 2,4 хил. тона (38,4%) и круши – с

1,1 хил.тона (37,3%). От друга страна, внесеното количество ябълки е с 11,8 хил. тона или 23,5% по-малко на годишна база. Понижение се отчита и при прасковите, ягодите, кайсиите, пъпешите, черешите и сливите - с между 9,5% и 38,6%.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци през периода януари – октомври 2020 г., сравнено със същия период на 2019 г., тона

Поток	Продукти	януари – октомври 2019	януари - октомври 2020	Изменение на годишна база
Внос	пресни зеленчуци	220 687	226 532	2,6%
	пресни плодове	276 384	278 928	0,9%
Износ	пресни зеленчуци	37 942	35 156	-7,3%
	пресни плодове	38 023	36 815	-3,2%

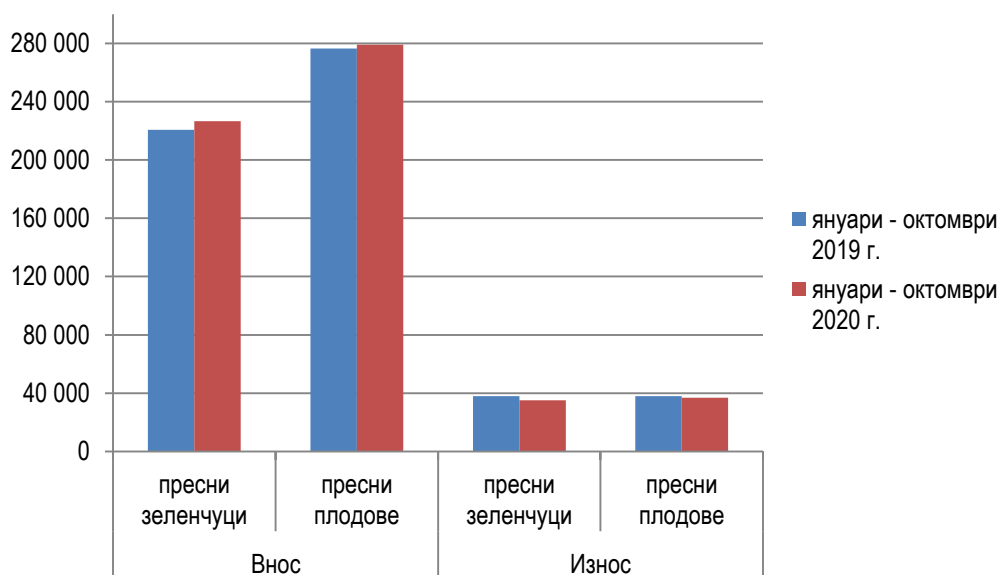
Източник: данни на НСИ (предварителни данни за 2020 г.), обработени от МЗХГ

Бележка: „пресни зеленчуци“ включва търговията по тарифни кодове от 07010000 до 07099990, а „пресни плодове“ – търговията по тарифни кодове от 08010000 до 08109075.

През десетте месеца на 2020 г. износът на пресни зеленчуци намалява със 7,3% на годишна база, до 35,2 хил. тона, а този на пресни плодове – с 3,2%, до 36,8 хил. тона.

Общият износ на пресни зеленчуци се свива най-вече поради спад при бобовите зеленчуци (основно грах) - с 9,1 хил. тона или 75,3%. Значително по-малко са и изнесените количества картофи и лукови зеленчуци – с около 50%. От друга страна, сериозно се разширява реализацията извън страната на краставици – с 3 хил. тона, сладка царевица – с 2,5 хил. тона и пиперки – с 2,2 хил. тона. Нараства и експортът на домати и зеле, респективно със 7,2% и 26,6%.

Внос и износ на пресни плодове и зеленчуци, тона

Намалението на общо изнесеното количество пресни плодове на годишна база е основно в резултат от свития експорт на дини – с 5,2 хил. тона (57,1%) и череша – с 1,3

хил. тона (61,3%). С между 29,9% и 41,8% по-малко са реализираните в чужбина кайсии, черупкови плодове и ябълки. Регистрираният износ на цитрусови плодове (представляващ реекспорт) се увеличава с 16,2%, формирайки близо 58% от целия експорт за десетте месеца на 2020 г. Сред произвежданите в страната продукти, значително нараства износът на праскови, грозде и вишни – около два – три пъти спрямо аналогичния период на 2019 г.

2. Цени

2.1 Зърнени и маслодайни култури

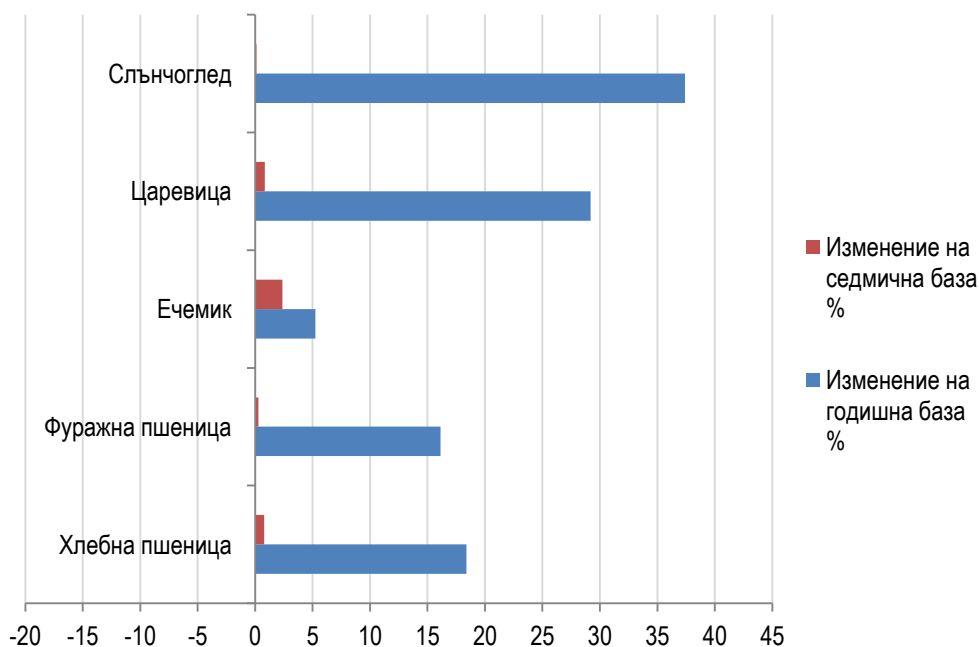
През първата седмица на м. януари 2021 г. се отчита леко повишение на средните изкупни цени на основните зърнени и маслодайни култури за страната, в рамките на 0,1% - 2,4% на седмична база.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 06.01.2021 г., лв./тон без ДДС

	08.01.2020	30.12.2020	06.01.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	321	377	380	18,4	0,8
фуражна пшеница	310	359	360	16,1	0,3
ечемик	286	294	301	5,2	2,4
царевица	274	351	354	29,2	0,9
слънчоглед	631	866	867	37,4	0,1
рапица	*	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 06.01.2021 г.

Пшеницата, царевицата и слънчогледът се търгуват от 16% до 37,4% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. По-слабо е нараснала цената на ечемика – с 5,2%.

2.2 Плодове и зеленчуци

При основните плодове и зеленчуци, предлагани на тържищата в страната, се наблюдават разнопосочни седмични ценови отклонения. Към 8 януари 2021 г. средните цени на едро на краставици (внос), картофи, ябълки, червен пипер (внос) и зеле са от 3,9% до 18,8% над нивата от предходната седмица, докато тези на домати (оранжерийни и внос) и оранжерийни краставици се понижават с между 6% и 13,2%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 08.01.2021 г., лв./кг

	10.01.2020	30.12.2020	08.01.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,69	0,63	0,70	1,4	11,1
домати (оранжерийни)	2,25	2,04	1,77	-21,3	-13,2
домати (внос)	*	1,84	1,73	-	-6,0
краставици (оранжерийни)	2,70	2,44	2,26	-16,3	-7,4
краставици (внос)	*	1,53	1,59	-	3,9
пипер (зелен)	*	*	*	-	-
пипер (червен внос)	2,45	2,19	2,51	2,4	14,6
зеле	0,58	0,64	0,76	31,0	18,8
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,15	1,17	1,31	13,9	12,0
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	-	*	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Сравнявайки със същия период на 2020 г., оранжерийните домати и краставици са поевтинели, съответно с 21,3% и 16,3%. Значително поскъпване на годишна база е налице при зелето – с 31%, а по-умерено - при картофите, червения пипер и ябълките - от 1,4% до 13,9%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 08.01.2021 г.

